

Hallinto- ja ohjausosasto
Juha Saunamäki, johtava asiantuntija
Juha Sepponen, johtava asiantuntija

30.9.2024

Eduskunnan työelämä- ja tasa-arvovaliokunta

Oikeusministeriön lausunto koskien hallituksen esitystä (HE 109/2024 vp) valtion talousarvioksi vuodelle 2025

Oikeusministeriön hallinnonalalle ehdotetaan vuodelle 2025 määrärahoja noin 1,2 miljardia euroa. Hallinnonalan määrärahataso on mitoitukseltaan noin 26 miljoonaa euroa enemmän kuin kuluvan vuoden varsinaisessa talousarviossa, kun vuosittain vaihtelevia vaalimenoja ei oteta huomioon. Talousarvioesitykseen sisältyy oikeudenhoidon selonteon mukaista lisärahoitusta ensi vuodelle 65 miljoonaa euroa, mikä on 35 miljoonaa euroa enemmän kuin tänä vuonna. Oikeusministeriön pääluokkaan kohdistuu ensi vuodelle tuottavuussäästöjä yhteensä noin 19,8 miljoonaa euroa. Ensisijaisena tavoitteena on, että leikkauksia ei toteuteta henkilöstömenoista.

Tasa-arvovaltuutettu valvoo naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain (609/1986) noudattamista. Yhdenvertaisuusvaltuutetun tehtävänä on valvoa yhdenvertaisuuslain (1325/2014) noudattamista. Lisäksi yhdenvertaisuusvaltuutettu toimii kansallisena ihmiskaupparaportoijana ja naisiin kohdistuvan väkivallan raportoijana sekä valvoo ulkomaalaisten maasta poistamista. Tietosuoja-valtuutetulla on yleistöimivalta henkilötietojen suojaa koskevista asioista. Tietosuoja-valtuutetun valvontatehtävistä säädetään erityisesti EU:n yleisessä tietosuoja-asetuksessa (Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta EU 2016/679) sekä sitä täydentävässä tietosuojalaissa (1050/2018).

Valtuutettujen määrärahatasoon ei ehdoteta muutoksia vuoden 2024 varsinaiseen talousarvioon nähden. Valtuutettujen toiminnan määrärahat ovat talousarvioin momentilla 25.01.03 ja vuodelle 2025 arvioidut määrärahat ovat seuraavat.

Toiminto	1000 euroa
Hallintopalveluyksikkö	665
Konkurssiasiamiehen toimisto	1 756
Kuluttajariitalautakunta	3 200

Postiosoite	Käyntiosoite	Puhelin	Faksi	S-posti, internet
Postadress	Besöksadress	Telefon	Fax	E-post, internet
Oikeusministeriö	Meritullinkatu 10	0295 16001	09 160 67730	kirjaamo.om@gov.fi
PL 25	00170 Helsinki	Internat.	Internat.	www.oikeusministerio.fi
FI-00023 Valtioneuvosto	Finland	+358 295 16001	+358 9 160 67730	www.justitieministeriet.fi
Finland				

Lapsiasiavaltuutetun toimisto	765
Onnettomuustutkintakeskus	1 840
Tasa-arvovaltuutetun toimisto	1 120
Tiedusteluvalvontavaltuutettu	480
Tietosuojavaltuutetun toimisto	4 900
Vanhusiasiavaltuutettu	505
Yhdenvertaisuusvaltuutetun toimisto	2 720
Kriminaalipoliitiikan instituutti	600
Palvelukeskusten maksut ja muut yhteiset menot	2 193
Yhteensä	20 744

Tietosuojavaltuutetun resurssitilanne on vaikea, koska valtuutetun valvontatehtävät ovat merkittävästi lisääntyneet ja lisääntyvät edelleen. Huoli tietosuojavaltuutetun resurssien riittävydestä on vahvasti tiedostettu ja oikeusministeriössä tehdään vuonna 2024 tehostetusti resurssien ja tehtävien tarkastelua yhdessä viraston kanssa. Tarkoituksena on, että resursseja tullaan käsittelemään seuraavissa kehys- ja talousarvioneuvotteluissa.

Laki Oikeushallinnon erityisviranomaiset -virastosta tulee voimaan 1.1.2025. Uusi virasto kokoaa oikeusministeriön hallinnonalalta yhteen kaikkiaan 11 erityisvaltuutettua ja -viranomaista. Kooltaan suhteellisen pienten viranomaisten hallinnollisia tukitehtäviä ja -palveluja samalla yhtenäistetään tuotettavaksi hallintopalveluyksikössä. Viraston valmistelu ja perustaminen on toteutettu budjettineutraalisti siten, että ministeriön lisäksi kukin viranomainen on osallistunut rahoitukseen sopeuttaen omaa toimintaansa.

Talousarvioesityksen yhteydessä hallitus on antanut esityksen yhdenvertaisuuslain 6 a §:n muuttamisesta (HE 105/2024 vp). Esityksen mukaan suunnitteluvetoa kevennetään luopumalla päiväkotikohtaisista suunnitelmista. Kyse on hallitusohjelmakirjauksesta, jossa kuntien toimintaedellytyksiä vahvistetaan jatkamalla normien purkua. Aloite tästä on tullut Suomen Kuntaliitolta. Velvoitus yhdenvertaisuuden edistämisestä ja yhdenvertaisuussuunnitelman laatimisesta säilyy varhaiskasvatuksessa. Suunnitelma voitaisiin kuitenkin jatkossa laatia yksittäisten toimipaikkojen sijaan yhteisesti koskemaan kaikkia saman toimijan toimipaikkoja.